

INTERVIU CU DOAMNA SIMONA CAROBENE, ADMINISTRATORUL SC PROIECT MOZAIC SRL^[1]

Gheorghe Pascaru^[2]

Rezumat

Fabrica de mozaic, înregistrată la Oficiul Registrului Comerțului în aprilie 2012 a luat ființă în cadrul unui proiect cu finanțare europeană nerambursabilă și are în prezent statutul de unitate protejată autorizată. În cadrul acesteia sunt angajați 10 tineri post instituționalizați, pentru care integrarea în viața socială și profesională este dificilă. Întreprinderea socială SC Proiect Mozaic SRL este rezultatul întâlnirii dintre sectorul social, non-profit și sectorul business, deoarece are la bază un parteneriat cu un important grup de firme din domeniul construcțiilor și amenajărilor interioare din București. În paralel cu activitatea de producție a mozaicului, ocazional, Proiect Mozaic oferă către clienți și servicii de ambalare și asamblare produse.

Cuvinte cheie: *unitate protejată, parteneriat public-privat, tineri post instituționalizați*

1. Care au fost momentele, oamenii și pașii cheie în dezvoltarea Fabricii de Mozaic?

S.C. Această societate comercială a apărut de la nevoile unor tineri provenind din grupuri vulnerabile, care, din cauza situației lor, sunt în imposibilitatea de a avea un loc de muncă într-un mediu obișnuit. Ideea de a înființa o fabrică unde se produce mozaic a luat naștere în urma întâlnirii cu un antreprenor, administrator al unui important grup de firme din domeniul construcțiilor și amenajărilor interioare, care, pe lângă susținerea logistică pe care ne-o oferă (depozit, showroom,

^[1] Fabrica de mozaic este unitate protejata autorizată, realizează mozaic ceramic din gresie, faianță, piatră naturală și alte materiale. Fabrica este situată în incinta parcului industrial Menatwork, Șoseaua de Centură, nr. 103, Hala B5, Oraș Popești Leordeni, Județul Ilfov; Website: www.fabricademozaic.ro.

^[2] Sociolog, asistent proiect în cadrul Asociației Alternative Sociale, Str. Cuza Vodă nr. 8A, Iași; tel.: 0733.955.116; e-mail: gpascaru@alternativesociale.ro.

autoutilitare), ne sprijină și din punct de vedere comercial, în special pentru partea de promovare în rețeaua proprie de clienți.

Datorită întâlnirii cu acest antreprenor am putut să ne clarificăm scopul principal al întreprinderii: nu ne-am dorit să creăm un „atelier protejat” pentru persoane cu handicap (pentru activități minore, manuale, care nu sunt sustenabile pe termen lung), ci ne-am dorit să punem bazele unei companii care asigură locuri de muncă adevărate pentru persoane dezavantajate și care, în timp va putea deveni o companie sustenabilă.

Întreprinderea „SC Proiect Mozaic SRL” a fost inaugurată la data de 3 mai 2012 printr-un eveniment public organizat la sediul societății, din Popești Leordeni, județul Ilfov, pe șoseaua de centură a Municipiului București. În acest moment, după mai bine de un an de la inaugurare, în întreprindere sunt angajați zece tineri plus cinci care vin în fabrică periodic pentru activități de educație pentru muncă. În prezent, produsul realizat este de calitate, clienții sunt fidelizați și s-a ajuns la o producție medie de circa 200 mp pe lună.

2. Care sunt beneficiarii care lucrează în cadrul unității protejate? Care sunt activitățile pe care aceștia le îndeplinesc?

S.C. În prezent cei 10 angajați și tinerii care vin la fabrică pentru activități de educație pentru muncă și participă la întreg procesul productiv pentru realizarea mozaicului.

Fabricarea presupune operațiuni de tăiere cu ajutorul utilajelor care înseamnă transformarea plăcilor de gresie/faianță/alte materiale pentru decorațiuni, în plăci mici de diferite dimensiuni. Operațiunile după tăiere presupun un grad mare de manufacturare: selecția plăcilor ce nu corespund calitativ, verificarea și montarea pieselor în matrice, verificarea matritelor și lipirea, preluarea matritelor după lipirea plasei și ambalarea în cutii.

Recent tinerii s-au implicat în mod direct în crearea unor modele deosebite, care constituie primele probe pentru noile linii de produse: linia „Fantezie fără limite” cu desene pentru copii și linia „Arta fără limite” cu desene artistice create de artiști graficieni. Doi dintre tinerii

angajați sunt responsabili pentru dezvoltarea acestor linii de produse. În plus, fiecare dintre aceștia sunt implicați și în activitățile de suport, generale pentru activitatea fabricii. Astfel, doi dintre ei se ocupă de promovare și marketing, unul este purtătorul de cuvânt al întreprinderii și se implică în susținerea prezentărilor și declarațiilor cu ocazia diferitelor vizite de la fabrică.

3. Care sunt sursele de finanțare ale inițiativei de economie socială pe care o coordonați? În ce este reinvestit profitul realizat?

S.C. Sursele de finanțare actuale:

– finanțare europeană nerambursabilă, proiect de economie socială care este în curs până la finalul lunii septembrie 2013, prin intermediul căruia se susțin cheltuieli legate de chirie, aprovizionare cu materiale și asigurarea subvențiilor pentru salarizarea persoanelor din grupuri vulnerabile;

– surse financiare împrumutate societății de către administratorul acesteia;

– încasări de la clienți.

Fiind încă o societate la început de activitate, nu înregistrăm încă un profit din activitatea pe care o desfășurăm.

4. Unde sunt distribuite produsele realizate în cadrul unității protejate și care este atitudinea societății față de acestea? Cum rezistă aceste produse presiunii concurențiale ale pieței?

S.C. Produsele și serviciile noastre se adresează atât clienților din zona București-Ilfov cât și altora, de la nivel național, distribuția produselor fiind realizată prin intermediul suportului logistic oferit de partenerul nostru de business.

Gama actuală de produse de mozaic se adresează următoarelor categorii de clienți: persoane juridice (comercianți din domeniul materialelor de construcție și amenajări, firme de construcții) și persoane fizice interesate – clienți particulari.

În perioada următoare analizăm oportunitatea lansării unor noi linii de produse cu modele artistice și desene pentru copii, pentru care vizăm suplimentar și următoarele categorii de clienți: instituții publice, dezvoltatori imobiliari, instituții de învățământ, publice și private; centre socio-educative; unități medicale, publice și private, care au servicii medicale adresate copiilor.

În paralel cu activitatea de producție a mozaicului, ocazional, Proiect Mozaic oferă către clienți și servicii de ambalare și asamblare produse. Acest serviciu se adresează în special companiilor cu peste 50 de angajați, care sunt interesate de colaborarea cu o unitate protejată, în baza prevederilor legii 448/2006.

În ceea ce privește atitudinea comunității față de activitatea noastră, ne mândrim să spunem că până în prezent activitatea fabricii a fost apreciată de medii diverse, de la întreprinzători privați care ne-au făcut scurte vizite la sediu, până la oficialități de la nivel național (Secretarul de stat din Ministerul Muncii; Ambasadorul Italiei la București) și de la nivel internațional (ex. o vizită efectuată de o delegație de europarlamentari). Cu toții au apreciat în mod deosebit atitudinea față de munca și încântarea tinerilor pentru faptul că au o „muncă adevărată”, calitatea și frumusețea produselor realizate, colaborarea pe care o avem cu partenerul de business.

La nivel concurențial, în domeniul produselor de mozaic, singura fabrică cu activitate similară este Girom Pitești. Proiect Mozaic practică prețuri cu 5% mai mici față de ale concurenței, asigurând același nivel calitativ, oferind în plus facilitatea legată de timpul redus pentru realizarea comenzilor, având în vedere situarea în apropierea capitalei, într-o zonă industrială accesibilă pentru transportul de mărfuri, precum și facilitățile generate de statutul de unitate protejată (facilități fiscale generate de prevederile legii 448/2006).

5. Care sunt posibilitățile și capacitatea de extindere ale acestei unități protejate? Ce rol joacă în acest demers atragerea de parteneriate/fonduri?

S.C. În următoarea perioadă intenționăm să dezvoltăm și să diversificăm gama de produse realizate. În acest sens, cele două linii artis-

tice („Fantezie fără limite” și „Arta fără limite”) sunt primele inițiative pentru care am început deja să ne organizăm, realizând primele probe de produse, cercetarea primelor potențiale colaborări (cu artiști din România și din Italia), și nu în ultimul rând promovarea acestora la nivelul comunității (prin diferite întâlniri cu alte organizații, cu specialiști din mediul arhitecturii).

De asemenea, intenționăm să continuăm și demersurile pentru dezvoltarea serviciilor de ambalare și asamblare și avem în vedere și analizarea opțiunii de a iniția un serviciu pentru curățenie. Aceste servicii vor putea să asigure atât continuitatea activității în perioadele în care comenzile de mozaic sunt mai reduse (de exemplu, lunile de iarnă), cât și o eventuală suplimentare a locurilor de muncă pentru persoanele din grupuri vulnerabile.

6. Care sunt obstacolele pe care le întâmpinați în desfășurarea, dezvoltarea și menținerea funcționării unității protejate?

S.C. Între obstacolele și punctele critice cu care ne confruntăm în activitatea noastră considerăm că cele mai relevante sunt legate de faptul că: suntem încă puțin cunoscuți pe piață, vânzările de mozaic sunt mai ridicate în timpul verii și mai scăzute în sezonul rece corelat cu sectorul construcțiilor și amenajărilor, legislația în domeniul economiei sociale nu este încă finalizată și aprobată.

Pentru a face față acestor puncte critice, încă de când am observat efectele ce se produc asupra activității, am început să întreprindem diferite acțiuni pentru a răspunde acestor situații: continuarea acțiunilor de marketing deja începute și dezvoltarea altora, cât mai diversificate; construirea de noi relații de colaborare cu potențiali clienți, în special prin intermediul contactelor personale și rețelelor de colaboratori actuali, menținerea unei relații de colaborare cu Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârștnice în special prin implicarea în consultările publice privitoare la legislația de economie socială.

7. Ce probleme sociale importante de la nivelul comunității rezolvă activitățile inițiate în cadrul unității protejate? Cum contribuie acesta la dezvoltarea locală? Care este elementul inovator pe care îl aduce acesta în comunitate?

S.C. Tinerii pe care noi i-am implicat în activitatea întreprinderii sociale sunt persoane post instituționalizate pentru care integrarea în viața socială și profesională este dificilă. De multe ori această categorie se confruntă cu lipsa unor opțiuni, a unor puncte de reper pentru dezvoltarea lor personală și implicit și cea profesională, neavând sprijinul unei familii, un nivel redus de educație, fiind afectați de abandon în perioada ulterioară a instituționalizării.

Pentru tinerii cu care noi lucrăm fabrica de mozaic este locul de muncă adevărat, unde fiecare poate contribui cu partea lui de muncă, de creativitate, pentru realizarea unor produse frumoase, de calitate, atractive și apreciate de comunitate. Precum o lucrare de mozaic nu poate exista dacă nu sunt puse unde trebuie toate piesele, aceasta fabrica nu poate funcționa fără implicarea directă a fiecăruia dintre tineri. Pentru a continua să încurajăm această implicare, împreună cu tinerii am identificat anumite activități de suport (marketing, pagina Facebook, activitatea de servicii pentru firme etc.), pentru munca de bază, zilnică și astfel fiecare are și o astfel de responsabilitate.

Prin munca pe care o desfășoară, prin implicarea lor, tinerii cu care colaborăm au făcut astfel pasul uriaș de la beneficiari ai unui ajutor social, persoane asistate, la persoane protagoniste, care susțin dezvoltarea comunității în care locuiesc, care contribuie astfel și la schimbarea mentalității în ceea ce privește valoarea muncii persoanelor din grupuri vulnerabile.

8. Ce înseamnă din punctul dumneavoastră de vedere conceptul de economie socială, cum îl definiți? Prin ce mijloace ar trebui să se promoveze economia socială astfel încât aceasta să fie cunoscută de persoanele din România?

S.C. Economia socială trebuie să fie rezultatul întâlnirii dintre sectorul social, sectorul non-profit și sectorul business. Colaborarea cu mediul privat, cu firme active pe piața comercială este un element de bază în dezvoltarea inițiativelor de economie socială, iar această colaborare trebuie să fie menținută, dezvoltată și încurajată, întrucât conduce la rezultate sustenabile.

Considerăm că economia socială și inițiativele concrete din acest domeniu ar trebui să se promoveze prin rezultatele pe care le pot produce. Este importantă crearea unei inițiative, a unei „opere” proprii, pe care să o susținem, să o dezvoltăm, iar prin realizările ei va deveni cunoscută, apreciată și valorizată de către comunitate. Persoanele implicate în activitatea unei inițiative de economie socială ar trebui promovate ca persoane normale, care își pun în valoare talentele, abilitățile și creativitatea și nu ar trebui insistat pe promovarea cu preponderență a problemelor cu care acestea se confruntă.

9. Credeți că legislația din România avantajează sau limitează activitatea de economie socială pe care o desfășurați? Cum considerați că ar trebui să se implice reprezentanții Guvernului României în promovarea și reglementarea legislativă a economiei sociale?

S.C. Considerăm că legislația nu ar trebui să ofere în mod special avantaje pentru crearea de activități de economie socială, dar trebuie în mod categoric să recunoască și să susțină realitățile care se nasc de la nivelul comunității, care vin ca răspuns la nevoile acesteia.

10. Considerați că instituțiile din România, implicate în domeniul ES, ar trebui să colaboreze între ele pentru

susținerea acestui concept sau fiecare ar trebui să se canalizeze pe dezvoltarea propriilor viziuni? De ce?

S.C. Considerăm că o colaborare permanentă este definitorie, iar cel mai important element care trebuie luat în considerare este faptul că această colaborare trebuie să plece de la realitatea curentă, să pună în centru experiența și expertiza celor care sunt direct implicați în inițiative de economie socială și care cunosc realitatea, provocările și posibilitățile de acțiune.

11. Ce sfaturi aveți pentru cineva care dorește să înființeze o unitate protejată?

S.C. Pentru a înființa o întreprindere socială, care ulterior poate deveni unitate protejată autorizată, un inițiator ar trebui să plece de la parteneriatul cu o firmă, să cunoască și să fie atent la modul cum poate valoriza resursele locale, să înțeleagă și să își propună să utilizeze criteriile și principiile după care funcționează mediul economic.

Inițierea unei întreprinderi sociale ar trebui să plece de la întâlnirea cu un grup de persoane, de la nevoile lor și de la posibilitatea de a pune în evidență valoarea lor. Persoanele întâlnite, indiferent de situațiile dificile în care se regăsesc nu ar trebui privite ca beneficiari ai unui ajutor social, ci ca persoane care pot constitui un capital uman important și valoros.

De asemenea, considerăm că e important ca în cursul activității care se inițiază, persoanele din grupuri vulnerabile să fie însoțite și să lucreze alături de persoane specializate în domeniul de activitate specific (un maestru de la care cei neinițiați pot învăța).

Și nu în ultimul rând, este important să existe o persoană care își asumă responsabilitatea, un eu, un întreprinzător care să fie capabil de a crea și dezvolta întreprinderea.